

دانشگاه: خوارزمی

« پایان نامه »

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته

مطالعات زنان

موضوع: بررسی نقش تورم در مهریه زن

استاد راهنما:

حضرت آیت ا... سید محمد موسوی بجنوردی

استاد مشاور:

آقای دکتر سید صادق موسوی

دانشجو:

الهام امین زی

تابستان ۱۳۹۴

سلامت و رفاهیت

الهی! در جلال رحمانی، در کمال سبحانی، نه محتاج زمانی، و نه آرزومند مکانی، نه کس به تو

ماند، و نه تو به کس مانی، پیداست که در میان جانی، بل جان زنده به چیزی است که تو آنی.

تقدیر و تشکر:

شکر شایان نثار ایزد منان که توفیق را رفیق راهم ساخت تا این پروژه را به پایان برسانم. از استاد ارجمندم حضرت آیت ا... محمد موسوی بجنوردی به عنوان استاد راهنما که همواره مرا مورد لطف و محبت خود قرار داده اند، کمال تشکر را دارم.

این پروژه را ضمن تشکر و سپاس بیکران و در کمال افتختر تقدیم می نمایم به :

__ محضرارزشمند پدر و مادر عزیزم به خاطر همه ی تلاشهای محبت آمیزی که در دوران مختلف

زندگیم انجام داده اند و با مهربانی چگونه زیستن رابه من آموخته اند.

__ به آنان که نفس خیرشان و دعای روح پرورشان بدرقه ی راهم بود.

__ الهی به من کمک کن تا بتوانم ادای دین کنم و به خواسته ی آنان جامه ی عمل ببوشانم.

__ پروردگارا حسن عاقبت، سلامت و سعادت را برای آنان مقدر نما.

__ خدایا توفیق خدمتی سرشار از شور و نشاط و همراه و همسو با علم و دانش و پژوهش جهت

رشد و شکوفایی ایران کهنسال عنایت بفرما.

« فهرست مطالب »

صفحه	عنوان
۱	چکیده:
۳	کلیات تحقیق
۴	مقدمه:
۵	بیان مسئله:
۶	اهمیت موضوع:
۷	اهداف های مطالعاتی:
۸	چارچوب نظری:
۸	فرضیه تحقیق:
۸	روش تحقیق:
۸	روشها و ابزارهای جمعآوری اطلاعات موردنیاز:
۹	جامعه مورد مطالعه، نمونه و روش نمونهگیری:
۹	محدودیت در تحقیق:
۹	طریقه نگارش و راهنمای آن:
۱۰	بخش اول
۱۰	ماهیت مهر
۱۱	فصل اول:
۱۱	کلیات:
۱۲	معنی و مفهوم لغوی مهر:
۱۷	واژه های مهر در قرآن و روایات:
۱۹	مفهوم اصلاحی مهر:
۱۹	تعاریف برخی از فقها از مهر:
۲۱	تعریف مهر از نظر علمای عامه:
۲۲	تعریف مهر از نظر حقوق دانان:
۲۵	فصل دوم:
۲۵	پیشینه مهر:
۲۵	تاریخچه و سابقه تاریخی مهر:

۲۶ حال ریشه این سنت چیست؟
۲۷ مهر در ایران باستان:
۲۸ مهر در عربستان قبل از اسلام:
۳۰ مهر در حقوق اسلام:
۳۲ بخش دوم:
۳۲ اقسام مهر و قیاس آنها باهم
۳۳ فصل اول:
۳۳ مهر و ارتباط آن با حقوق زن:
۳۵ ماهیت مهر در نکاح دائم:
۳۵ ماهیت مهر در نکاح منقطع (متعّه):
۳۷ قواعد استثنایی مهر در نکاح منقطع:
۳۸ ارتباط مهر با حقوق مالی زنان:
۳۹ ارتباط مهر با موقعیت زن:
۴۰ مطالبه مهر و حق حبس:
۴۱ استقرار مهریه:
۴۲ لزوم تعیین مهریه:
۴۳ رابطه ی مهر با تداوم عقد نکاح:
۴۴ مهر دینی برای زوج:
۴۷ فصل دوم:
۴۷ اقسام مهر:
۵۰ شروط فساد مهر المسمی:
۶۰ مقدار مهر المتعه:
۶۵ قیاس مهر المثل با مهر المتعه:
۶۶ بخش سوم:
۶۶ تحلیل و بررسی و حسابرسی مهر به روز و آثار تورم بر روی آن
۶۷ فصل اول:
۶۷ مفهوم وجه رایج:
۶۷ مطابقت، محاسبه و مصالحه مهر به نرخ روز:

۷۱	نقد و بررسی مواد قانون:
۷۵	فصل دوم:
۷۵	اصطلاح، تعریف و ماهیت تورم:
۷۶	آثار تورم در مهر:
۸۰	بخش چهارم:
۸۰	مفاد قانون و نتیجه گیری و پیشنهادات
۸۱	فصل اول:
۸۱	مهر در قانون جدید حمایت از خانواده:
۸۲	مفاد قانونی و تبصره های الحاقی و... در مورد مهر:
۸۶	فصل دوم:
۸۶	نتیجه گیری:
۸۸	منابع و مأخذ
۸۸	«فارسی»
۸۸	کتاب:

چکیده:

مساله مهریه به عنوان یکی از مسائل «روابط مالی زوجین» مهم ترین موضوعی است که همیشه ضمن بیان عقد نکاح، متبادر به ذهن است. امروزه یکی از موضوعات اصلی و اختلاف بر انگیز و گاه لاینحل در عقد نکاح «تعیین مهریه» است. که اهمیت این موضوع به خصوص در دوره ما بر کسی پوشیده نیست. مهریه از جمله حقوق مالی ناشی از زوجیت برای زن است و از اختصاصات حقوق اسلامی می باشد، که در خصوص اهمیت آن الزام مردان به پرداخت آن مطالب بسیاری بیان گردیده است. مهریه در عرف نشانه ارج و احترامی است که مرد برای زن قائل است و مظهر تعهد شوهر برای تامین زندگی زن می باشد.

بانگاهی به تاریخ و تمدن های مختلف روشن می شود که مهریه در ادیان و تمدن های قبل از اسلام نیز به شکل های مختلفی وجود داشته است و لذا اسلام آن را امضاء نموده و تاسیس نکرده است.

قرآن با تثبیت چنین قانونی، بر شخصیت زن مهر تحکیم زد و در واقع با شناخت کامل خود از ساختار وجودی او بهترین ها را برایش رقم زد. با گذشت زمان از ارزش مالی آنچه شارع در متن دین به عنوان مهریه تدبیر کرد کاسته گشت تا جایی که مهریه هایی که وجه رایج بودند تفاوت چشمگیری از زمان وقوع عقد تا زمان پرداخت داشتند. لذا فقه پویا، راهکارهایی مطابق موازین شرع اندیشید، راهکاری با عنوان تقویم مهریه به نرخ روز تا گامی در جهت تحقیق اهداف شارع برداشته باشد.

در این تحقیق ما این پرسش را مورد بررسی قرار میدهم:

آیا با افزایش میزان نرخ تورم، بهای مهریه افزایش پیدا خواهد کرد؟

بدر نظر گرفتن اینکه یکی از مسائل مهم حقوق خانواده مهریه زن است این تحقیق دارای اهداف ذیل می باشد:

اهداف نظری که عبارت است از: بررسی قانونی مهر و محاسبه آن به نرخ روز و تبیین آرای فقها و حقوق دانان.

اهداف کاربردی که عبارت است از:

۱- زوجین جهت آشنایی با حقوق خویش ناگزیر از شناخت احکام مربوط به خانواده مخصوصا موضوع مهریه می باشند و محاکم قضایی نیز می توانند جهت رسیدن به عدالت جویی از آن استفاده کنند.

۲- حفظ حقوق زنان و جلوگیری از بی عدالتی بر آنان.

۳- استفاده قانون گذار برای رفع نواقص قانونی و تصویب قانون کامل تر.

روش جمع آوری اطلاعات این تحقیق به روش توصیفی و کاربردی و منابع مورد استفاده از منابع کتابخانه ای و آنلاین است.

جامعه مورد مطالعه کشور ایران مد نظر می باشد. و نمونه گیری خاصی نداریم چون جمع آوری این پایان نامه به روش کتابخانه ای می باشد.

کلیات تحقیق

مقدمه:

مهر یکی از سنن بسیار کهن در روابط خانوادگی بشری است و حقی است که مرد هنگام ازدواج برای زن قائل شده است. به این صورت که چیزی از مال خود را به زن خویش می پرداخت این مساله حتی در مورد حضرت آدم و حوا نیز ذکر شده است و بنابر روایتی که از امام صادق(ع) نقل می شود: مهریه حضرت حوا آموزش و تعلیم احکام دین توسط حضرت آدم به او، از طرف خداوند مقرر گردیده بود^۱ مهر از ابتدای تاریخ بشر وجود داشته است و در واقع ابدای خلقت بوده است و نه اختراع قرآن. در حقیقت کاری که قرآن با مهر کرد این بود که آن را به حالت فطری خود برگرداند، چرا که در زمان نزول قرآن، بنا بر رسوم جاهلیت، پدران و مادران مهر را به جای حق الزحمه و شیر بهای حق خود می دانستند.^۲

در واقع یکی از حقوق بسیار مهم زن در اسلام مهریه است که به عنوان پشتیبانه اقتصادی و اجتماعی زن محسوب می شود. نهاد مهر در حقوق ایران مبتنی بر سنت و مذهب است و در پیمان ازدواج اسلام برای زن هدیه با ارزشی به عنوان مهر به مرد مقرر کرده که این هدیه نه عوض از تملک زن بلکه نشانه محبت تقدیر است و موجبات استحکام پیوند زناشویی می گردد. مهریه از حقوق زن و وظایف مرد به شمار می رود به طوری که اگر پرداخت نگردد زن می تواند از تمکین در مقابل شوهر خودداری نماید که نظیر آن را در حقوق غربی نمی توان یافت.

از آنجا که مبحث خانواده از مهم ترین و اساسی ترین مباحث اجتماعی است موضوعات مرتبط با آن از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردار است. یکی از موضوعاتی که در مبحث خانواده بررسی می شود حقوق زوجین است که یکی از مسائل وابسته به آن مساله مهریه است.

مساله مهریه به عنوان یکی از مسائل «روابط مالی زوجین» مهم ترین موضوعی است که همیشه ضمن بیان عقد نکاح، متبادر به ذهن است. امروزه یکی از موضوعات اصلی و اختلاف بر انگیز و گاه لاینحل در عقد نکاح «تعیین مهریه» است. که اهمیت این موضوع به خصوص در دوره ما بر

^۱ صدوق، علل الشرایع، باب ۱۷، ج ۱، ص ۱۷، محلاتی، رباحین الشریعه، ج ۵، ص ۱۲.

^۲ از استاد مطهری، نظام حق و زن در اسلام، ص ۲۳۹

کسی پوشیده نیست. مهریه از جمله حقوق مالی ناشی از زوجیت برای زن است و از اختصاصات حقوق اسلامی می باشد، که در خصوص اهمیت آن الزام مردان به پرداخت آن مطالب بسیاری بیان گردیده است. مهریه در عرف نشانه ارج و احترامی است که مرد برای زن قائل است و مظهر تعهد شوهر برای تامین زندگی زن می باشد.

با نگاهی به تاریخ و تمدن‌های مختلف روشن می شود که مهریه در ادیان و تمدن‌های قبل از اسلام نیز به شکل‌های مختلفی وجود داشته است. قرآن با تثبیت چنین قانونی، بر شخصیت زن مهر تحکیم زد و در واقع با شناخت کامل خود از ساختار وجودی او بهترین‌ها را برایش رقم زد. با گذشت زمان از ارزش مالی آنچه شارع در متن دین به عنوان مهریه تدبیر کرد، کاسته گشت تا جایی که مهریه‌هایی که وجه رایج بودند، تفاوت چشمگیری از زمان وقوع عقد تا زمان پرداخت داشتند لذا فقه پویا، راهکارهایی مطابق موازین شرع اندیشید؛ راهکاری با عنوان تقویم مهریه به نرخ روز تا گامی در جهت تحقق اهداف شارع برداشته باشد.

بیان مسئله:

همان گونه که ذکر شد مهر وسیله‌ای برای بالا بردن حیثیت زن و موجب دل گرمی او در اداره‌ی کانون خانوادگی و زمینه‌ای جهت تأمین آسایش فکری او است .

اگر زن وضع خود را در برابر خانواده متزلزل ببیند قادر به انجام وظیفه‌ی همسری، مدیریت خانه و مادری نخواهد بود و نمی تواند در تربیت فرزندان متعادل و بهنجار ، موفق باشد .

مهر اگر چه از لحاظ صرف اقتصادی چندان مورد ملاحظه نیست ، اما در هر حال جنبه‌ی پشتیبانی دارد، خصوصاً پشتیبانی روانی ، به این معنا که وقتی دختری پا به خانه‌ی مردی می گذارد و تمام هستی ، جسمی و روانی و حیثیتی خویش را نثار مرد و خانواده می کند در اینصورت مهر به ازای آن اعتقاد و احساسات و عاطفی پرداخت می شود که زن با تمام وجودش تقدیم مرد می کند.

بنابراین یک دختر بعد از رفتن به خانه شوهر به عنوان یک همسر موقعیت خاص جدیدی می یابد که واجد مسئولیت‌های عدیده‌ای است که مستلزم حمایت از طرف شارع و قانون گذار است و

بدون شک نمی تواند انکار کند ، در تدوین مهر در کانون خانواده و عقد ازدواج این جنبه از نظر دور مانده باشد.

به همین علت این طرح در ماده قانونی ۱۰۸۲ قانون مدنی پیشنهاد گردید، توری که در جامعه به وجود آمده و با توجه به این که مهریه ها در گذشته و همچنین حال، بعضا بر اساس وجه نقد رایج بوده ، یک تغییر فاحشی در ارزش اقتصادی مهریه ها ایجاد کرده است.

به طوری که مثلا اگر مهریه کسی هزار تومان ، (که کمتر از این هم زیاد داریم) یا هر مبلغ دیگری در بیست سال ، سی سال و چهل سال پیش بود اگر الان بخواهد آن را به نقد وجه رایج دریافت کند ، واقعا هیچ ارزش مالیت ندارد، به حدی که یکی از آقایان نقل می کرد، که آقا با خانومش شوخی یا جدی می گوید که اگر زیاد حرف بزنی مهر تو پانصد تومان بوده ، می گویم بیا همین مرغ را بردار و برو و بقیه اش هم مال خودت، بقیه اش را نمی خواهد پس بدهی!! انقدر افت کرده که واقعا از ارزش و اعتبار مالی افتاده ...

از محضر فقهای گرانقدر استفتاء شد ... ، یکی از آقایان فرموده اند :

این مساله مدتها است که در استفتائات ما درج ذمی شود و جوابی که مکررا نوشته ایم این است که اگر تورم در زمان کوتاه به مقدار معمولی باشد ، محاسبه نمی شود چرا که همیشه تغییراتی در اجناس و قدرت خرید پول پیدا می شود ، و سیره مسلمین و فقها بر عدم محاسبه تغییرات جزئی بوده است و اگر تورم شدید و سقوط ارزش پول زیاد باشد ، تا آن حد که در عرف پرداختن آن مبلغ ادای دین محسوب نگردد ، باید بر اساس وضع حاضر محاسبه گردد و در این مساله تفاوتی میان مهریه و سایر دیون نیست.

اهمیت موضوع :

از آنجا که مبحث خانواده از مهم ترین و اساسی ترین مباحث اجتماعی است موضوعات مرتبط با آن از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردار است. یکی از موضوعاتی که در مبحث خانواده بررسی می شود حقوق زوجین است که یکی از مسائل وابسته به آن مساله مهریه است. مساله مهریه به

عنوان یکی از مسائل «روابط مالی زوجین» مهم ترین موضوعی است که همیشه ضمن بیان عقد نکاح، متبادر به ذهن است. امروزه یکی از موضوعات اصلی و اختلاف برانگیز و گاه لاینحل در عقد نکاح «تعیین مهریه» است. همچنین اهمیت این مبحث در رشته تحصیلی بنده را به این وا داشت تا این موضوع را انتخاب و به بررسی مسائل مربوطه به آن پردازم.

اهداف های مطالعاتی :

از آنجا که موضوع پایان نامه تحت عنوان بررسی نقش تورم در مهریه زن می باشد و بادر نظر گرفتن اینکه یکی از مسائل مهم حقوق خانواده مهریه زن است این تحقیق دارای اهداف ذیل می باشد:

بادر نظر گرفتن اینکه یکی از مسائل مهم حقوق خانواده مهریه زن است این تحقیق دارای اهداف ذیل می باشد:

اهداف نظری که عبارت است از: بررسی قانونی مهر و محاسبه آن به نرخ روز و تبیین آرای فقها و حقوق دانان.

اهداف کاربردی که عبارت است از:

۱- زوجین جهت آشنایی با حقوق خویش ناگزیر از شناخت احکام مربوط به خانواده مخصوصا موضوع مهریه می باشند و محاکم قضایی نیز می توانند جهت رسیدن به عدالت جویی از آن استفاده کنند.

۲- حفظ حقوق زنان و جلوگیری از بی عدالتی بر آنان.

۳- استفاده قانون گذار برای رفع نواقص قانونی و تصویب قانون کامل تر.

چارچوب نظری:

سوال:

آیا با افزایش میزان نرخ تورم، بهای مهریه افزایش پیدا خواهد کرد؟

فرضیه تحقیق:

افزایش نرخ تورم بر افزایش مهریه موثر است.

با توجه به دیدگاه های فقها و حقوقدانان می توان گفت که مهریه عبارت است از مال معینی که زن به مناسبت عقد نکاح مالک آن می گردد و مرد به الزام شرع و قانون، ملزم به دادن آن به زن می شود.

ماهیت حقوقی مهریه «دینی» بر ذمه ی شوهر یا هر کس که متعهد به پرداخت گردیده است، می باشد. بنابراین مرد به هر نحو ضامن پرداخت آن محسوب می شود.

اگر مهریه به همان میزان زمان تعیین باشد با توجه به تورم موجود زن متضرر می شود. بنابراین مهریه باید به گونه ای پرداخت شود که زن متضرر نشود و این در تمام مواردی است که مهریه وجه رایج بوده است که مهریه در این صورت به نرخ روز محاسبه می گردد. چون اگر مهریه عین باشد محاسبه آن به نرخ روز معنا ندارد.

روش تحقیق:

در این تحقیق از روش اسنادی عمدتاً از مقالات علمی، کتاب ها، و اطلاعات موجود در کتابخانه شبکه های اطلاع رسانی وبه عبارتی از روش کتابخانه ای استفاده شده است.

روش ها و ابزارهای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز:

مقالات علمی، کتاب ها، و اطلاعات موجود در کتابخانه شبکه های اطلاع رسانی

جامعه مورد مطالعه، نمونه و روش نمونه‌گیری:

جامعه مورد مطالعه کشور ایران مد نظر می‌باشد. و نمونه‌گیری خاصی نداریم چون جمع آوری این پایان نامه به روش کتابخانه ای می‌باشد.

محدودیت در تحقیق:

کمبود و یا فقدان منابع علمی بروز و قابل دسترسی و همچنین متفق القول نبودن فقها و حقوق دانان در این راستا و استفاده منابع علمی کم و محدودی چون پایان نامه در این راستا از مشکلات روند کار این پژوهش به نظر می‌رسید.

طریقه نگارش و راهنمای آن:

در خصوص طریقه نگارش ضمن دقت در رعایت نمودن دستور زبان فارسی و نگارش صحیح کلمات برای توضیح لغت و ترجمه متون از علامت # استفاده نموده و در پاورقی آورده و قید شده ، برای ذکر منابع از اعداد ۱، ۲ و ... استفاده نموده ، در پاورقی در مرحله اول منبع را با مشخصات کامل ذکر شده به طور نمونه : دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی ترمینولوژی حقوق (تهران کتابخانه گنج دانش ، چاپ ششم ، ۱۳۷۲) که ابتدا نام و نام خانوادگی نویسنده و نام کامل کتاب ، ناشر ، نام موسسه ، سال انتشار نوبت چاپ ف جلد و صفحه ذکر می‌گردد که جلد را با حروف اختصاری جیم ، صفحه را با صاد ، سال میلادی با میم و هجری و قمری را با ها و قاف و شمسی را با حروف شین مشخص شده است.

در ضمن این نکته قابل توجه می‌باشد که آیات و روایات و نقل و قول ها از متون فقهی اعراب گذاری شده که احتمالاً برخی موارد از قلم افتاده و یا در هنگام تایپ و نگارش اشتباه گردیده است، بدیهی است موضوعاتی که در نقد و بررسی ها آمده مورد قبول جمیع صاحب نظران عالم نمی‌باشد که این راستا از محضر آن عالی مقامان و اساتید محترم کمال بخشایش و عفو را دارم، امید آن است که مورد قبول و عنایت قرار گیرد.

بخش اول

ماهیت مهر

در این بخش به معنی و مفهوم لغوی مهر و اسامی دیگر از قبیل : صداق ، کابین ، اجر ، حباء ، ... پیگیری و بررسی قوانین و روایات و مفهوم اصطلاحی و تعریف ، پیشینه و تاریخچه می پردازیم.

فصل اول :

کلیات:

معنی و مفهوم لغوی مهر:

مهر Mehr، {ع.} (!) پول یا مالی که هنگام عقد ازدواج بر ذمه شوهر گذاشته شود که به زوجه بدهد، کابین، مهریه.^۳

مهر (بروزن مهر) مالی است که برابر رسم عادات در موقع عقد نکاح شوهر به زن می دهد یا تعهد به دادن آن می کند. مهر باید قابل تملک زوج زوجه باشد. معلوم بودن کامل مهر در انعقاد عقد نکاح، لازم نیست. توافق زوجین بر مهر لازم است. ندادن مهر به صحت عقد خدشه وارد نمی کند. زوجه به محض انعقاد عقد نکاح مالک مهر می شود به طور مستقر در نیمی و متزلزل در نیمی دیگر تا دخول صورت گیرد که تماما مستقر می شود (ماده ۱۰۹۲ ق.م.) چنین است ارتداد زوج که در حکم مانند دخول است از حیث استقرار از مالکیت زوج در نیم مهر؛ چنین است فوت زوجه قبل دخول.

مهر واژه عربی و مصدر «مَهَرَ»، «یَمَهَرُ» است و از لحاظ لغوی به معنای عوض به کار رفته است.^۴

برای مهر اسامی دیگری نیز موجود است که عبارتند از:

۱- صدق

saday, se- {ع.} (!) کابین، مهر زن؛ ج. صدیق (sody) و صدق (sodoy)^۵

(مهر، کابین، صدقه، نحله، اجر، فرضیه، علیقه، حیاء، عقر) و آن معروف است در باب نکاح، زوجه به صرف وقوع عقد نکاح مالک تمام صدق می شود نسبت به نیمی به طور مستقر و نیم دیگر به طور متزلزل.^۶

^۳ دکتر محمد معین، فرهنگ فارسی (یک جلدی)، تهران انتشارات سرایش ۱۳۸۴ ه، ش، چ هشتم قطعه جیبی، ص ۱۰۷۵.

^۴ بطرس البستانی، محیط المحيط «قاموس مطول للغه العربیه» (بیروت، چاپ مکتب لبنان ناشرون، ۱۹۹۳ م.) ص

ص ۸۸۶، ۸۸۷

^۵ دکتر محمد حسین معین، فرهنگ یک جلدی، تهران انتشارات سرایش، چ ۸ قطعه جیبی، تهران ۱۳۸۴ ه. ش. ص

۷۱۹.

از میان اسامی ذکر شده آنچه بیشتر به مهر اطلاق شده کلمه صدق است. صدق لغت حجازی بوده و به فتح و هم کسر صاد استعمال گشته و جمع آن اصدقه و صدق است که در اصل از صدق گرفته شده و دلالت بر رغبت صادقانه مرد به زن می باشد.^۷ و یا به خاطر آنکه نشان صدیق ایمان است.^۸

۲- کابین

(مدنی) کابین یا کاوین مهریه و صدق زن را گویند.^۹

۳- اجر

مزد، دسترنج، پاداش دادن. اجر جنبه حقوقی هم دارد (مثلاً در عقد اجاره). ثواب جنبه حقوقی ندارد (سوره ۵۶/۱۲). اجر به معنی مهریه در زبان عربی آمده است (سوره ۴ و ۲۴ و ۲۵). اصطلاح رایج حقوق کنونی اجرت است.^{۱۰} جمع آن اجور و اجار است^{۱۱}، به معنی پاداش، ثواب، عوض، مکافات، جزا، تلافی، کابین و مهر زن استعمال شده است.^{۱۲} کلمه اجر اساساً عوض در عقد اجاره است و شاید در عقد بدین جهت استعمال شده که عقد متعه را هم شان با نکاح دائم پایین آورد و پایه عقد اجاره برساند.^{۱۳}

^۶ مبسوط در تر مینولوژی حقوق، دکتر محمد جعفر لنگری، تهران چ ۱۳۸۱، ج ۳، ص ۲۳۶۴ شمارهگان ۸۷۶۸

^۷ سید اسد شیخ الاسلامی، احوال الشخصیه، تهران انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، ج ۱، ۱۳۷، ش، ج ۱، ص ۱۲۷.

^۸ حجت الاسلام سید مصطفی محقق داماد، بررسی فقهی حقوق خانواده، نکاح و انحلال تهران نشر علوم اسلامی ۱۳۶۸ چ ۳.

^۹ امام محمودین عمر الزمخشری، الکشاف عن حقائق غوامض التزیل و عین الاقوال فی وجوه اتناویل، مصر دارالکتاب العربی، چ ۱۴۰۷، ۳، ق، ج

^{۱۰} مبسوط، دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی، چ ۱۴۰۷، ۲، ق، ج ۱، ص ۴۶۹

^{۱۱} مبسوط، دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی، چ ۱۳۸۱، ج ۱، ص ۱۴۶، شمارهگان ۱۱۳۳

^{۱۲} بطرس البستانی، محیط المحيط، قاموس المطول اللغه العربی (بیروت، چ مکتب لبنان، ۱۹۹۳ م.) ص ۴

^{۱۳} خلیل جُر، فرهنگ لاروس، عربی به فارسی (المعجم العربی الحدیث) ترجمه سید حمید طیبیان تهران موسسه انتشارات امیر کبیر چ ۱۳۶۳، ۱، ج ۱، ص